

Startnotitie Gebiedsvisie Veerse Meer 2020

Waarom deze startnotitie?

Het Veerse Meer en omgeving is een prachtig gebied. Het is niet voor niets dat jaarlijks zoveel mensen het gebied weten te vinden. Of dat nu is om te zeilen, om van de natuur of cultuurhistorie te genieten of om er te vissen, duiken, zwemmen, wandelen en te fietsen, voor iedereen is wel iets van zijn of haar gading in het gebied te vinden.

Dit geeft al aan dat er veel verschillende gebruikers zijn en het verschillende functies kent. Dit brengt ook een veelvoud mee aan organisaties, bedrijven, overheden die allen iets van operationele taken en/of bevoegdheden hebben. De optelsom van de gedragingen van al deze actoren gezamenlijk bepalen hoe het Veerse meer er uitziet en hoe het Veerse meer beleefd wordt.

In 2017 en 2018 kwamen veel van de gebruikers, overheden, belangenorganisaties elkaar veelvuldig tegen in het kader van de Kustvisie en Omgevingsvisie. In dat kader werd vanaf najaar 2018 en winter 2019 in breed vormgegeven bestuurlijke overleggen de wens geuit om een gebiedsvisie Veerse Meer te gaan opstellen, die als bouwsteen kan dienen voor de Omgevingsvisie Zeeland 2021 en voor de verschillende Omgevingsvisies van gemeenten. In april 2019 werd bestuurlijk met elkaar afgesproken dit te gaan doen; de provincie te vragen hiervoor het proces te faciliteren en de gemeenten, provincie en waterschap hiervoor een startnotitie laten opstellen. Zie de verslagen van deze bijeenkomsten in de bijlage. De bedoelde startnotitie ligt nu voor en is op 21 augustus 2019 besproken met de groep van stakeholders.

Het beleidsproces om tot deze bouwsteen te komen begint met het vaststellen van deze startnotitie. Deze notitie wordt aan de gemeenteraden van Noord-Beveland, Veere, Middelburg en Goes aangeboden, evenals de Provinciale Staten van Zeeland. De dijkgraaf van het waterschap Scheldestromen is betrokken bij de bestuurlijke overleggen en zal de cie. Bestuurlijke Economische Zaken van het waterschap informeren over het proces. Gestreefd wordt naar besluitvorming in de algemene besturen in het vroege najaar van 2019.

Gemeenten, provincie, waterschap en Rijkswaterstaat hebben ieder een eigenstandig bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het water en het gebied. Zij opereren op basis van eigen juridische kaders en verantwoordelijkheden. Maar die verantwoordelijkheden overlappen en hangen samen. Bestuurlijke samenwerking is daarom gewenst en noodzakelijk. Daarnaast zijn er ook andere organisaties of bedrijven actief in, op en bij het Veerse Meer, zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, recreatiebedrijven, havenbedrijven etc. Per gemeente zijn er verschillende betrokkenen van diverse aard. Maar ook voor het gehele totaal gebied samen zijn er vele instanties. Er is daarom niet voor niets een breed gedragen behoefte om een **gezamenlijke** visie vast te stellen die een zekere mate van houvast zou kunnen bieden voor het handelen en beslissingen nemen in de toekomst. Er is nog wel de oude visie van 2004, maar die “leeft” niet meer, is op onderdelen achterhaald of niet meer geldend. De noodzaak van een visie wordt daarom door velen gevoeld en geuit.

Het aspect van de gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft als vanzelfsprekende consequentie dat gemeente, provincie of waterschap niet alleen aan het roer zit. Het gaat hier om netwerksturing, of om deeleigenaarschap van verschillende partners. Ook de Omgevingswet geeft ons de verplichting

om bij zaken als een gebiedsvisie na te denken over “participatieve processen “en andere partijen bij het proces te betrekken.

Maar toch hebben de volksvertegenwoordigers een eigenstandig taak en rol, ook bij netwerksturing. Daarom deze startnotitie. Deze startnotitie is geen kader notitie zoals die bij de overheden gebruikelijk is. We stellen nu niet de inhoudelijk kaders hiermee vast. Nee, we spreken juist af dat we gaan werken aan die kaders, gezamenlijk.

Wel wordt in deze startnotitie bepaald wanneer en hoe raden en staten/av waterschap besluiten nemen in dit proces en/of wanneer zij hun invloed (kunnen) aanwenden. In deze notitie (proces-) worden per paragraaf voorstellen gedaan voor:

1. Inhoudelijke afbakening
2. Ruimtelijke afbakening
3. Afspraken over rollen en verantwoordelijkheden
4. Planning proces en tijd

1 Inhoudelijke afbakening

In de periode mei – juli 2019 zijn individuele gesprekken gevoerd met zo veel mogelijk stakeholders van deze gebiedsvisie. Zie voor een overzicht bijlage 1.

Het gesprek had als leidraad 4 vragen:

- Welke rol, positie neemt u in als het gaat om een gebiedsvisie Veerse Meer, en welk belang(en) wilt u hierin dienen?
- Welke inhoudelijk thema's zijn volgens u van belang bij de gebiedsvisie?
- Heeft u ideeën/wensen ten aanzien van de afbakening van het gebied?
- Wat vindt u de onderscheidende kwaliteit(en) van het Veerse Meer?

De antwoorden die zijn gegeven op de 2^e vraag waren vanzelfsprekend divers, maar kenden veel overlap. In bijlage 2 vindt u een opsomming van de antwoorden die gegeven zijn.

Dit leidt tot het volgende voorstel

- 1) De gebiedsvisie Veerse Meer 2020 gaat in ieder geval in op de volgende onderwerpen:
- de focus ligt op de balans tussen recreatie met natuur-/landschaps-/waterkwaliteiten
 - hiervoor zijn de thema's water, visserij, landbouw, infrastructuur, wonen en werken, natuur, landschap, en cultuurhistorie relevant

2 Ruimtelijke afbakening

In de eerdergenoemde interviews is ook aan stakeholders gevraagd wat zij een goede begrenzing achten van het gebied voor het maken van de visie. De antwoorden daarbij bevinden zich tussen twee uitersten: van zo beperkt mogelijk, tot zo ruim mogelijk. Om hier een gedragen opvatting uit te halen is de vraag relevant welk doel de gebiedsvisie eigenlijk dient en welke ruimtelijke afbakening hierbij helpt. Overigens hebben verschillende partijen aangegeven dat – geleerd hebbende van ervaringen in gebiedsvisies als Oosterschelde en kustvisie - de afbakening beslist aan de voorkant wel duidelijk moet zijn.

Uit de al eerdergenoemde bestuurlijke overleggen en uit de interviews kunnen we stellen dat de visie in ieder geval tot doel heeft via een integrale afweging richtinggevende uitspraken te doen over de balans tussen ontwikkeling en behoud van de recreatieve zaken rond en op het Veerse meer. Hierdoor komt vooral de oever centraal te staan. Maar vele stakeholders geven aan dat verschillende zaken meer landinwaarts zeker ook relevant zijn, bijvoorbeeld als het gaat om de toegankelijkheid van het gebied, of parkeerplaatsen. Anderen bepleiten een nog uitgebreidere afbakening: zo breed mogelijk: alles wat mogelijk een effect heeft op de oever en het water.

Wij stellen u voor de oever als belangrijkste uitgangspunt nemen en te focussen op de doelstelling van de balans tussen ontwikkeling en behoud. Hoeveel ontwikkelingen op hoeveel kilometer afstand hebben nog een grote impact op de oever? Wij stellen voor hiervoor **één kilometer** als uitgangspunt

te nemen voor het te volgen proces. Deze 1 km grens hebben we ingetekend op de bijgevoegde kaart. Nadrukkelijk stellen we hier dat deze grens bedoeld is als ijkpunt voor het gesprek dat de komende tijd gaat plaatsvinden. Er zal steeds weer gewerkt worden aan maatwerk op deze kaart en deze kaart is dus zeker niet definitief. De eerste uitzonderingen op de 1 km grens zijn:

- Voor Veere wordt de begrenzing de Polredijk aangehouden en de stad Veere wordt buiten de begrenzing gehouden.
- Voor Noord-Beveland wordt de grens de oude zeedijk, tenzij er verblijfsrecreatie aan de orde is, of te verwachten: dan 1 km. En ten oosten van Kortgene volgen we de oude dijk (weg Kortgene – Kats)

Dat geeft kaart 1 als voorlopige gebiedsafbakening voor de gebiedsvisie Veerse Meer 2020. Let op: de kaart die nu is bijgevoegd is het beginpunt van het proces en zal in op detailniveau wellicht nog gaan veranderen.

Zie verder ook paragraaf 4

2. De ruimtelijke afbakening van de gebiedsvisie Veerse Meer wordt voorlopig globaal bepaald op 1 km vanaf de oever en zal gedurende het proces nader worden gepreciseerd. Zie de bijlage kaart 1

3. Rollen en verantwoordelijkheden

In de al eerdergenoemde bestuurlijk overleggen van najaar 2018 en voorjaar 2019 vanuit Omgevingsvisie en Kustvisie is het uitgangspunt bepaald dat de deelnemers aan het proces werken op basis van **zoveel mogelijk gelijkwaardigheid** aan de inhoudelijke invulling van de gebiedsvisie. Uiteindelijk ligt de bestuurlijke besluitvorming bij raden, staten, en AV Waterschap. Nadrukkelijk is het de bedoeling dat de gebiedsvisie Veerse Meer een bouwsteen gaat vormen van de Zeeuwse Omgevingsvisie 2021 en later ook de gemeentelijke omgevingsvisies. Zie paragraaf 4. voor de consequenties van deze wens. De betrokken stakeholders zijn in ieder geval:

- Gemeenten Veere, Middelburg, Goes en Noord-Beveland (inclusief de gemeenteraden), provincie Zeeland (inclusief Provinciale Staten), waterschap Scheldestromen (inclusief AV), Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf;
- HISWA, Koninklijke Horeca Nederland, VeKaBo, Recron, Toeristisch ondernemend Zeeland, Koninklijke Nederlandse Watersportvereniging en NOB;
- Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, het Zeeuws landschap, vereniging Zeeuwse Milieufederatie, Stichting Duinbehoud, ZLTO en ZAJK;
- De rondom het Veerse meer betrokken ondernemers, de gebruikersraad, vissers.

De raden en staten hebben de rol om dit proces in gang te zetten via deze startnotitie. Zij geven daarmee richting aan de planning en procesinrichting. Daarnaast wordt u voorgesteld personele en financiële middelen beschikbaar te stellen voor dit proces. Overige partners leveren ook menskracht, maar vanuit uw overheidstaak worden ook financiële middelen gevraagd. Er wordt in voorzien dat inschakeling van een bureau mogelijk wenselijk is. Dit kan gaan om begeleidend onderzoek of inhoudelijke advisering, of andere externe expertise. Voorgesteld worden hier € 75.000 beschikbaar voor te stellen.

Al eerder in deze notitie is beschreven dat het werken aan de gebiedsvisie een interactief, participatief proces is. Er is sprake van netwerksturing. Raden- AV en staten leden maken deel uit van dit netwerk. Maar ook hebben ze een eigen verantwoordelijkheid. In het proces zoals dat hierna geschetst wordt ziet u op welke momenten raden en staten besluiten nemen.

Zo wordt de gebiedsvisie een product van de deelnemers aan het proces samen.

De provincie is bereid om het gehele proces te faciliteren. Dit houdt o.a. in dat zij:

- Een ambtelijke procesfacilitator hiervoor levert
- Bijeenkomsten en ruimtes daarvoor organiseert
- De procesplanning opstelt en de voortgang daarvan met de deelnemers bespreekt
- Bestuurlijke overleggen plant
- Het samenkomen van deelproducten tot gebiedsvisie organiseert.

De facilitering van het proces gebeurt onafhankelijk van de inhoudelijke inbreng van de provincie in het proces. Het is belangrijk dit onderscheid in rol goed te blijven hanteren: bij de invulling van de gebiedsvisie Veerse Meer is de provincie net zozeer partner als de anderen. Dit moet onderscheiden worden van de rol van facilitator.

1. Ten behoeve van het proces van de totstandkoming van de gebiedsvisie Veerse Meer wordt een gezamenlijk budget van € 75.000 vastgelegd, gelijkelijk te verdelen over de 5 overheden: 1 provincie, 4 gemeenten. Indien nodig kan hieruit externe advisering worden gefinancierd
2. De provincie heeft de rol van facilitator in dit proces. Overigens is de provincie evenzeer partner als anderen
3. De gebiedsvisie Veerse Meer dient een bouwsteen te vormen voor de provinciale Omgevingsvisie 2021 en de latere gemeentelijke omgevingsvisies.
4. In het proces hebben raden en staten in het begin een bepalende rol door middel van het vaststellen van de startnotitie. Gedurende het proces nemen zij besluiten ten aanzien van de bouwsteen voor de provinciale omgevingsvisie. Aan het eind van het proces stellen raden en staten de gebiedsvisie Veerse Meer vast. Vooral nog wordt dit voorzien voor eind 2020.

Naast gemeenten, provincie en waterschap is ook Rijkswaterstaat een belangrijke partner in het proces. Rijkswaterstaat is waterbeheerder van het Veerse Meer en houdt toezicht op een goede kwalitatieve en kwantitatieve toestand van het watersysteem. De doorlaatmiddel Katse Heule, en de primaire waterkeringen Veerse Gatdam en Zandkreekdam worden door Rijkswaterstaat beheerd. Daarnaast is RWS ook vaarwegbeheerder: zorgt voor een vlotte en veilige doorstroming van het scheepvaartverkeer. Het Veerse meer is onderdeel van het Hoofdvaarwegennet. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor diverse wetten zoals Waterwet, Scheevaartverkeerswet en de Ontgrondingenwet. Op basis hiervan reguleert Rijkswaterstaat het gebruik van het Veerse Meer door de uitgifte van vergunningen. Daar waar nodig treedt RWS handhavend op.

Het beheer en onderhoud van het Veerse Meer gebeurt door verschillende beheerders. Voor de bestuurlijke afstemming tussen de betreffende beheerorganisaties is het platform Veerse Meer ingericht. Voor de uitvoering van dit beheer is een convenant opgesteld wat tot 1 januari 2021 is verlengd, in afwachting van deze gebiedsvisie. Gemeenten en provincie betalen nu een bedrag aan kosten van dit onderhoud aan het waterschap.

4 Planning van het proces en planning in de tijd

Bouwsteen voor Zeeuwse Omgevingsvisie

Zoals al eerder in deze notitie beschreven, is het nadrukkelijk gewenst dat de gebiedsvisie Veerse Meer een bouwsteen wordt voor de Zeeuwse Omgevingsvisie. Deze wens heeft consequenties voor procesloop en planning van de gebiedsvisie Veerse Meer.

De planning van het traject van de Zeeuwse omgevingsvisie geeft een moment in maart 2020 van vaststelling door GS. Daarmee komt de planning van de integrale gebiedsvisie Veerse Meer onder grote tijdsdruk. Immers dan zou de gebiedsvisie Veerse Meer al in januari/februari gereed moeten zijn voor besluitvorming in raden/staten/av om zo daarin mee genomen te kunnen worden. Maar de ervaring leert dat een participatief integrale gebiedsvisie al gauw 8 - 10 maanden kost. Rekenend vanaf de laatste raadsvergadering die deze notitie vaststelt is november 2020 een meer reëel streefdatum dan februari 2020.

Eerste fase: de angel eruit.

Om meer tijd – en daarmee zorgvuldigheid in het proces – te creëren, wordt door ons voorgesteld het visieproces te knippen in 2 fasen: een algemene fase en een verdiepende fase. De eerste fase (eerste trede) biedt bouwstenen voor de Zeeuwse omgevingsvisie. De tweede fase (trede) levert een integrale visie op voor verschillende deelterreinen en onderwerpen.

Het is ons duidelijk dat vooral enerzijds de ongerustheid over het “vol” bouwen van oevers van het Veerse Meer en anderzijds de ongerustheid over het “op slot gaan” de eensgezinde reden is voor veel partners om aan te dringen op een gebiedsvisie. Daarom stellen wij voor dat we ons eerst inspannen “de angel eruit te halen”. Die angel zit in de angst dat het Veerse Meer “volgebouwd” wordt, versus de angst dat het Veerse Meer “op slot gaat”. Hierin schuurt het, hierin zit een vraag om richting.

We stellen u voor dat we het proces zodanig inrichten dat we allereerst met alle partners gaan werken aan het formuleren van algemene uitgangspunten voor de zo zwaar gewenste balans tussen recreatie en natuur(waarden)/water/landschapsbeleving, (de balans tussen behoud en ontwikkeling). Idealiter is het eindproduct van deze fase een kaart met plekken waar nog wel en waar niet meer ontwikkeld wordt en een document waarin centrale uitgangspunten staan verwoord. Let op: het eindproduct hiervan geeft mogelijk een verder inkleuring van kaart 1. Deze eerste trede willen we januari/ februari weer bij u terugleggen zodat u hier als raad of staten over kan besluiten. De kaart met plekken waar wel en waar niet wordt ontwikkeld, vergezeld door een document met centrale uitgangspunten kan dan worden meegenomen in de Zeeuwse Omgevingsvisie (maart 2020)

Tweede fase: de diepte in via rood, groen en blauw

De uitgangspunten vanuit fase 1 zijn globaal en bieden nog niet genoeg voeding voor een integrale gebiedsvisie. De visie zal in moeten gaan op aspecten van natuur, water, landschap, enz., enz. Voorstel is de werkwijze van de Kustvisie als inspiratiebron voor de werkwijze van deze gebiedsvisie Veerse Meer te nemen. Daarmee de uitwerking/verdieping laten lopen via de pijlers groen, rood en blauw. Groen staat hiervoor: natuur, landschap. Blauw voor alles wat met water(kwaliteit) te maken heeft, en rood voor ondernemers in agrarische, recreatieve en/of toeristische sector.

Rol gemeenteraden, provinciale staten en AV leden waterschap

Zoals aangegeven is het proces van de gebiedsvisie een vorm van netwerksturing. Eerder is al beschreven dat voorgesteld wordt te gaan werken vanuit het uitgangspunt dat partners op basis van gelijkwaardigheid participeren in het inhoudelijke proces. Verantwoordelijkheden en besluitvorming liggen echter bij de raden, staten en Waterschap. Mede daarom wordt de aftrap van dit proces allereerst expliciet gemaakt door besluitvorming van de 4 gemeenteraden en de provinciale staten in het vroege najaar van 2019 over de nu voorliggende startnotitie. De dijkgraaf van het waterschap Scheldestromen is betrokken bij de bestuurlijke overleggen en zal de notitie voorleggen aan het DB en aan de functionele commissie Bestuurlijke Economische Zaken.

De principes die met deze startnotitie worden vastgesteld vormen leidraad voor de verdere praktische invulling van het proces: het procesontwerp. Dit zal worden uitgewerkt na en parallel aan uw besluitvorming. Wij stellen ons hierbij voor dat naast de participatie van de partners zoals die al zijn genoemd, we ook een vorm van burgerparticipatie meenemen in het proces. Ook stellen wij ons voor dat er bijvoorbeeld een inspiratiebijeenkomst wordt georganiseerd aan het start van het proces. Zodra het procesontwerp gereed is wordt u hierover geïnformeerd.

Wij stellen u het volgende tijdsplan voor:

September- november 2019	Vaststelling startnotitie gebiedsvisie Veerse Meer door 4 gemeenteraden; provinciale staten; DB Waterschap
November 2019	Start 1 ^e fase (mogelijk een inspiratiebijeenkomst)
Maart 2020	Besluitvorming raden en staten 1 ^e fase. Aanleveren als bouwsteen Zeeuwse Omgevingsvisie
Maart/ April 2020	Start 2 ^e fase : verdieping
November/december 2020	Vaststelling gebiedsvisie Veerse Meer door raden en staten

Na de visie

Op basis van de visie zal een convenant worden opgesteld waarin de deelnemers zich committeren aan de uitgangspunten van de visie. Maar daarmee is er nog geen garantie dat de “papieren” visie in de praktijk ook gestalte krijgt. Daarvoor is het nodig dat er een structuur voor wordt ingericht. Dit kan een stuurgroep zijn, of programmagroep, of de inrichting van projecten. Vorm en werkwijze is afhankelijk van de inhoud van de visie. Wel is duidelijk dat het niet ophoudt bij het gereed zijn/drukken van het document

Voorstel is bij de visie een paragraaf op te nemen waarin aanbevelingen/suggesties worden gedaan voor de opvolging van de gebiedsvisie.

Bijlage 1 bij startnotitie:

De inhoudelijke onderwerpen volgens de interviews met de volgende stakeholders:

Dhr. A. Marinisse Waterschap Scheldestromen

Mevr. M. Buining, beleidsmedewerker recreatie Provincie Zeeland

Mevr. Margot Tempelman, Kenniscentrum Toerisme

Mevr. W. Buisrogge, Impuls

Dhr. R. Trompette, Zeeuws Milieu Federatie

Dhr. R van der Mast, Nederlandse Onderwater Sport Bond

Dhr. T. Vermin, gemeente Noord-Beveland

Dhr. Balt Heesters, gebruikersraad Veerse Meer

Dhr. F. Vroom, gebruikersraad Veerse Meer namens commerciële jachthavens

Dhr. L. Vorthoren, Watersportverbond

Dhr. K van der Vlugt, st. Het Zeeuws Landschap

Dhr. De Regt relatiebeheerder ZLTO

Dhr. Peter Marinissen Bestuur ZLTO afd. Walcheren

Dhr. Paul van de Zweep, bestuur ZLTO-afdeling Noord-Beveland

Dhr. Hubrecht Jansen, bestuur ZLTO-afdeling Goes

Dhr. Wietse van Alten en Dhr. Björn Schutz Sportvisserij Zuid West Nederland

Dhr. G. Francke, gemeente Veere

Dhr. J.Wijnekus, Rijkswaterstaat Zeeland

Dhr. P. Arkenhout, Horeca Nederland

Mevr. B. de Vlieger, gemeente Middelburg

Dhr. F. Mous, beroepsvissers Veerse Meer

Dhr. K. Mesu en dhr. M. Janse, VeKaBo

Mevr. T. Westerhof, beleidsmedewerker water Provincie Zeeland

Dhr. P. Colijn, visserij haven de Zandkreek

Dhr. A. Brinkman en dhr. A. Pouwer RECRON,

Dhr. R. Lemmers en dhr. M. Koole, gemeente Goes

Dhr. J. Suurmond en mevrouw A. Kleinepier, Toeristisch Ondernemend Zeeland

Dhr. F. van Zijderveld, Natuurmonumenten

Dhr. J. Janse Staatsbosbeheer

Mevr. G. Krijger, Hiswa

Dhr. W Halfwerk, mevr. M. Braspeninck, dhr. P. Carol, natuurbeleid/vergunningen Provincie Zeeland

Overzicht antwoorden op vraag 2

<ul style="list-style-type: none"> - De slechte toegankelijkheid, - De beleving is gering, veel voorzieningen in beton gegoten, de natuurkwaliteit is laag, landschappelijke beleving idem - De balans tussen rood, groen en blauw, cfm Kustvisie - Veel achterstallig onderhoud - De beperkte kwaliteit van het recreatieve aanbod/product - Trends in de watersport - Trends, ontwikkelingen jachthavens. <p>Mogelijk kan er net zo als bij Kustvisie gebieden aangewezen worden waar wel - en gebieden waar niet - ontwikkeld mag worden.</p>
<p>Dynamiek en biodiversiteit in waterkwaliteit. De balans tussen natuur/landschap en recreatie. Waterberging in relatie tot klimaatadaptie: in de toekomst geen natte voeten in de bungalows? De weerstand tegen grootschalige parken. Overigens betalen dergelijke parken niet mee aan het onderhoud! Klanttevredenheid gebruikers. Vorig jaar was het cijfer over de voorzieningen: 8.4!!</p>
<p>De balans tussen toerisme en bebouwing, hierbij ook de Visie 2030 van de NBTC. Met name de ontwikkelingen bij projectontwikkelaars moeten bewaakt worden, hoe wordt de kwaliteit daarvan geborgd. De kracht van het toeristische product is de diversiteit. Projectontwikkelaars hebben, in tegenstelling tot lokale ondernemers, vaak kapitaal gedreven redenen, niet zozeer in wat er met de gebouwen over 10jr gebeurt.</p>
<p>Zie kustvisie, het moet gaan om recreatie-ontwikkelingen, natuur en landschap, gecombineerd met waterveiligheid/waterkwaliteit. Gebruik van het water staat met name ook in de Natura 2000 afspraken. De vraag voor een Visie komt sterk vanuit de recreatieve ontwikkelingen in combinatie met natuur en landschap. Proberen de discussie gefocust te houden (dus geen visserij, energielandschappen, landbouw etc.).</p>
<p>De toegankelijkheid naar het duikwater, er zijn spots waar je vanaf het strand het water in kunt lopen, maar bij een aantal moet je door grove stenen of brandnetels (met 40kg op je rug). De populaire duikstekken moeten verbeterd worden. Daarnaast is de beleving onder water erg belangrijk, die krijg je door objecten (palen, steigers, kunstwerken, rif etc.). Dit zorgt voor een gevarieerd onderwaterleven.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - de balans tussen recreatie en natuurbeleving - de waterkwaliteit, de biologische balans daarvan. - De natuurbeleving. Het groene gordijn zoals dat ooit door Nico de Jonge is bedacht vraagt om een upgrade, moet zeker wel intact blijven. - Beroepsvisserij, vooral oesters/mossels Het succes hiervan kan een bedreiging gaan vormen voor de recreatie - Gaat de aanleg van de kabel nog gevolgen hebben? - Stijging zeespiegel ook effect op peil Veerse meer? Hoe zit dat dan met de bungalows aan het water? - Het is lastig om de verschillende belangen op klein stukje meer te verenigen, bijvoorbeeld waar mag je wel niet vissen, varen, recreëren, soms zijn er tegenstrijdige belangen op een klein stukje water/eilandje.
<ol style="list-style-type: none"> 1) Behoud natuurlijk karakter en beschikbaar vaargebied (geen verdere verstedelijking, niet mee bebouwde eilanden, niet meer aquacultuur, aanleggen juiste begroeiing) 2) Verbetering kwaliteiten en faciliteiten jachthavens voor zowel vaste liggers als passanten (speelweiden, zwemstrandjes e.d. Geen uitbreiding aantal vaste ligplaatsen jachthavens) 3) Verbetering kwaliteit(diepte)en aantal afmeervoorzieningen oevers en eilanden. (Inclusief speelweiden, zwemstrandjes, toegankelijkheid, horeca e.d.) 4) Stimuleren van nautische beleving (jeugdopleiding, zeilwedstrijden, nautische evenementen e.d.) 5) Verbeterd waterkwaliteit en ecologisch beheer (o.a. Japanse oester, polderafwatering en afvalwaterlozingen (van vooral de grotere cruiseschepen, zuurstofarm water) 6) Stimuleren rol als verbinding water tussen Noordzee en zuidwestelijke delta (o.a. Staande Mastroute). Onderhoud, herstel sluizen zijn hierbij belangrijk. <p>De lezing van dhr. Rob Vrolijk tijdens het Watersportcongres als inspiratie gebruiken</p>

<p>In vergelijking met Zeeuwse kust is Veerse meer geen Alokatie. In principe zou je bij alle Deltawateren geen bebouwing willen toestaan, maar als het dan toch moet (als soort overloop van de kust) dan maar bij het Veerse Meer.</p> <p>Bij verblijfsrecreatie is de vraag; waar is nu behoefte aan, welke verhouding deeltijd wonen/verblijfsrecreatie met verhuur is handig, welke verblijfsbehoefte is er? Moeten er woningen bij? Wat is dan het profiel voor verblijf?</p> <p>Het meer aanplanten van bomen, bos zou ook nog een optie kunnen zijn, bijvoorbeeld bij Schotsman. Het meer aanleggen van natuur. Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer hebben een gebiedsgerichte benadering waarin ze het mogelijk maken kavels te pachten voor landbouw, het zogenaamde Patrijs project (Partridge)</p> <p>Grond rondom Veerse Meer is veelal landbouwgrond, qua landschap niet zo sterk beeld. Daar zou best wat in geïnvesteerd kunnen worden.</p>
<p>Natuur en landschap (enerzijds om open gebieden (ook de agrarische gebieden die er zijn, of Oude Schorren, of bij Veere enige duiklandschap dat er nog is, geschiedenis kun je nog duidelijker maken) die er nog zijn, anderzijds: overgangen die er zijn, hoe zorg je dat die goed zijn), samen kijken naar mogelijkheden om de plus te realiseren. Hoe kunnen we kwaliteiten die er nog zijn of verdwenen zijn, hoe kun je die terugbrengen of versterken. Als er een nieuwe ontwikkeling is, is er goede inpassing dan mogelijk. Onderwaternatuur is het meest onderbelicht van de hele Zeeuwse natuur. Daar proberen we wel meer aandacht voor te vragen. Hoe krijgen we dat meer beleefbaar, zijn er manieren bedenikbaar om in het Veerse Meer te laten kijken, op communicatie en educatie. Dat weet je pas wat er onderwater is. Open gebieden natuurlijk laten, dat betekent niet zozeer dat je er niets kunt, maar juist dat je het inpast in het open landschap. Afwisseling is ook wel erg van belang. Niet 1 groot recreatiebekken krijgen bij het Veerse Meer! Dat is wel heel belangrijk. Grootste zorg zit m in de pijplijnprojecten!!</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Het behouden van het open karakter - Toegankelijkheid gebied: verkeer situatie en infrastructuur; verkeer van landbouwmachines met fiets bijvoorbeeld op smalle wegen; het landbouwverkeer tussen noord en zuid Beveland (vooral in zomer) ; verkeerssituatie Wolphaartsdijk
<p>1) De biodiversiteit van het water Door kaderrichtlijn water (zo min mogelijk fosfaten) steeds minder (diverse) vissen. Het behoud en ontwikkeling van diversiteit van vissen is belangrijk thema. Het gaat om natuurbeleving, ook onder water. Welke plekken mag je wel iets, welke plekken niet Er is een lichte stijging aan vergunningen die jaarlijks worden afgegeven voor sportvissen. Tel daarbij de verwachte toestroom van Belgen en Duitsers die de komende jaren gaan komen. Daar zit ook een deel sportvissers bij. Al met al is de sportvisserij een groeimarkt.</p> <p>2) De toegankelijkheid van het meer voor de visser. Het is lastig om aan de oever/kant van het water te kunnen komen om te vissen. Zoals je in gebieden wandelgebieden hebt zou je ook visgebieden moeten hebben.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Kijk naar de inhoudsopgave van de nu bestaande visie! - Recreatie en toerisme - Landschap - Natuur - Natuurhistorie - Water - Infrastructuur (zowel water als wegen, bijvoorbeeld de verkeerskundige situatie die gaat ontstaan bij waterpark Veerse Meer)
<ul style="list-style-type: none"> - De relatieve ongereptheid - De wijdsheid - De rust - Geen massatoerist, andere doelgroep dan kust
<ul style="list-style-type: none"> - Behoud van de voorzieningen, hedendaags houden, met hoge kwaliteit. - Vraag is of je echt grootschaligheid wil, - Bestaande bedrijven moeten kunnen uitbreiden, ontwikkelen. - Wijs plekken aan waar wel, en plekken waar niet ontwikkeld mag worden. - Om aantrekkelijk te blijven voor toeristen zal je terrassen moeten hebben waar gedronken en gegeten kan worden. Voor fietsers, voor watersporters, dagtoerisme.

<ul style="list-style-type: none"> - Voor de fietsers: parkeerplekken waar je je auto kan parkeren en kan beginnen met een fietsroute.
<ul style="list-style-type: none"> - Aantal recreatiewoningen - Beeldkwaliteit - Ligplaatsen - Dagrecreatieve voorzieningen - Routes/toegankelijkheid - Natuurkwaliteit - Waterkwaliteit - Landschappelijke kwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> - Goede waterkwaliteit (zuurstof o.a.) - Goede handhaving, genoeg Boa's. Veel last van stroperij en van duikers die netten kapotsnijden. (Daar is al over gesproken met NOB, maar die kunnen het lastig in de hand houden, hoeven ook geen lid van NOB te zijn) - Er is geen samenhangende visie, het zou wel moeten - Tendens om aan de oevers huisjes te gaan bouwen schaadt direct het belang van de vissers. Immers zij hebben belang bij de oevers, daar zit de onderwaterplant en de stenen waar paling en kreeft hun biotoop hebben. - Ga niet inleveren op het waarde van het gebied, houd balans in de verhouding bebouwing-natuur.
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe ga je om met de oevers/de randen van het Veerse Meer, bouw je het vol of niet? - Het ruimtegebruik op het water: recreanten/vissers/speedboten/ zonneparken? /de duikers/ de beroepsvaart; hoe passen al deze groepen bij elkaar - Welk kwaliteit wil je in je voorzieningenniveau? - Dagrecreatie - Routestructuren - Beeld/zichtlijnen; discussie over duisternis - Jachthavens
<ul style="list-style-type: none"> - Verblijfsrecreatie - Dagrecreatie - Natuurcompensatie/wind/zon energie als alternatieve businessmodel - Zichtlijnen, openheid van het gebied, openbaar toegankelijk - Seizoen verlenging - Innovaties in mobiliteit - Verkeerssituaties - Bij overnames agrarische bedrijven: leegstaande bebouwing - Kwaliteit voorzieningenniveau (dixies!) - Toezicht, de Boa's zijn er niet genoeg.
<ul style="list-style-type: none"> - Weeg de verschillende belangen, geef de verschillende deelbelangen een gewicht, weeg niet alles even gelijk. Waar je het grootste gewicht aanhangt, telt ook het zwaarste mee. - Waterkwaliteit, gaat voor vissers vooral om de doorstroming, is wel verbeterd door Katse Heule, maar kan nog veel beter. Er zijn gaten, zinkgaten van wel 20 diep, daar is geen sprake van doorstroming - Het kunnen ontwikkelen als recreatiesector - Diversiteit flora en fauna - Diversiteit landschap - Verschillende soorten recreanten: de dagjes mensen (Zeeuwen zelf), juist op het Veerse Meer; dat zijn de mensen op de wat kleinere boten, die komen voor een dagje. Zijn 2 soorten van: mensen die op het land gericht zijn, en mensen die op het water gericht zijn. De eerste gaan in caravan, of hebben een huisje of komen met de auto. Die op het water gericht zijn hebben een eigen bootje. Ook daar heb je verschil in mensen die een dagje varen en dus iedere avond in de haven zijn. Maar ook mensen die paar dagen weggaan, en terugkomen steeds om boodschappen te doen. Ook zijn er mensen die echt paar weken weggaan: hun ligplaats wordt dan weer verhuurd. - De vereniging Zandkreek dient volgens statuten de tarieven ligplaats betaalbaar te houden. - Het vrijhouden van de oevers, daar gaat het om, vrij van verstening, Bouw dus naar binnen toe. Is belangrijk voor het zicht vanaf het water, maar ook voor de vogels en de vissen, die zitten juist daar. - De ontsluiting/infrastructuur. Hierin investeren. Het gaat soms om veel verkeer op smalle weggetjes.

<ul style="list-style-type: none"> - Stel eisen aan de ontwikkeling van nieuwe projecten: op gebied van circulair, energie, passend in de omgeving. - Het "silhouet" van het Veerse Meer moet behouden blijven - Werk aan de kwaliteit van de bedrijven - Dat wat oud is verbeteren, innoveren of slopen.
<ul style="list-style-type: none"> - Recreatie – vooral verblijfsrecreatie - Landschap- en natuur - De relatie tussen recreatie en landschap - Bereikbaarheid (ook relatie met ontwikkelingen in Middelburg, als de route Arnemuiden niet hoofdtak wordt, komt er dan druk op Goese wegen?) - In deze 4: recreatie; landschap; natuur en bereikbaarheid - zitten de pijnpunten en daar moet de gebiedsvisie over gaan. Uitbreiding recreatie bedreigt het landschap, en landschaps- en natuurwaarden bedreigt ontwikkeling in recreatie. - Water bijvoorbeeld is geen thema voor de gebiedsvisie, is wel belangrijke randvoorwaarde. <p>Visie heeft als doel te zorgen dat het Veerse Meer over 30 jaar ook nog een mooi gebied is waar volop gerecreëerd kan worden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000, en de doelstellingen daaruit – belangrijk thema. Beschermen, ontwikkelen, versterken, behouden natuur. - Ander thema; de ruimtelijke kwaliteit: dus wat je feitelijk buiten ziet. Daarin zijn ook mogelijkheden. Bij een haven past bebouwing, daar kan dan ook ontwikkeld worden, maar bij een natuurgebied als Kwistenburg niet. Ervaring leert dat kwaliteit/de waarden van natuur en landschap beetje bij beetje worden aangetast. Iedere ontwikkeling knabbelt er vaak weer wat af. Een visie is daarom nodig. - Water, watergebruik en kwaliteit: De schelpdiersector heeft nu 2 proefvergunningen. Er os een zienswijze ingediend en er was een monitor toegezegd. Monitor nooit ontvangen, gezien. Het gaat goed met de groei van de schelpdieren, je kan erop wachten dat er in de toekomst meer, definitieve vergunningen worden gegeven. Dus meer vaarverkeer, meer blauwe tonnetjes op het water.
<ul style="list-style-type: none"> - Bescherming: van vogels, - Zonering: behoud van natuur - Kernkwaliteiten landschappelijk gezien - Bosopgave, vanuit klimaatakkoord - Natuurbeheerplan geeft aan dat veerse meer moeras/rivierlandschap is, wildernis achtig. Is wel wat achterhaald, moet vernieuwd worden. Daarbij gaat het ten koste van de bosopgave.
<ul style="list-style-type: none"> - Behoud de principes van het oorspronkelijke ontwerp van Nico de Jonge: dat betekent: alle oevers openbaar. Dat is een belangrijk uitgangspunt van het bewaken van de kwaliteit van het Veerse Meer en staat ook centraal voor de beleving van het Veerse Meer. - Behoud en versterk het bijzondere landschap van het Veerse Meer, dus de bebouwing van de oeverranden, en het "inpakken" van recreatieve bebouwing door natuur en bos. - Behoud van het de ruimtelijke zichtlijnen - Versterken en behoud ruimtelijke kwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> - Visserij. De wet natuurbescherming en Natura 2000 is grote belemmering voor uitbreiding van de 20 ha die er nu is voor de oestervisserij. De vergunning is nu tijdelijk. - Natuur en recreatie, de balans daarin is een ander belangrijk thema.

Bijlage 2 bij startnotitie:
de gebiedsafbakening volgens de interviews met de volgende stakeholders:

Dhr. A. Marinisse Waterschap Scheldestromen
 Mevr. M. Buining, beleidsmedewerker recreatie Provincie Zeeland
 Mevr. Margot Tempelman, Kenniscentrum Toerisme
 Mevr. W. Buisrogge, Impuls
 Dhr. R. Trompette, Zeeuws Milieu Federatie
 Dhr. R van der Mast, Nederlandse Onderwater Sport Bond
 Dhr. T. Vermin, gemeente Noord-Beveland
 Dhr. Balt Heesters, gebruikersraad Veerse Meer
 Dhr. F. Vroom, gebruikersraad Veerse Meer namens commerciële jachthavens
 Dhr. L. Vorthoren, Watersportverbond
 Dhr. K van der Vlucht, st. Het Zeeuws Landschap
 Dhr. De Regt, relatiebeheerder ZLTO
 Dhr. Peter Marinisse Bestuur, bestuur ZLTO afd. Walcheren
 Dhr. Paul van de Zweep, bestuur ZLTO-afdeling Noord-Beveland
 Dhr. Hubrecht Jansen, bestuur ZLTO-afdeling Goes
 Dhr. Wietse van Alten en Dhr. Björn Schutz Sportvisserij Zuid West Nederland
 Dhr. G. Francke, gemeente Veere
 Dhr. J. Wijnekus, Rijkswaterstaat Zeeland
 Dhr. P. Arkenhout, Horeca Nederland
 Mevr. B. de Vlieger, gemeente Middelburg
 Dhr. F. Mous, beroepsvissers Veerse Meer
 Dhr. K. Mesu en dhr. M. Janse, VeKaBo
 Mevr. T. Westerhof, beleidsmedewerker water Provincie Zeeland
 Dhr. P. Colijn, visserij haven de Zandkreek
 Dhr. A. Brinkman en dhr. A. Pouwer RECRON,
 Dhr. R. Lemmers en dhr. M. Koole, gemeente Goes
 Dhr. J. Suurmond en mevrouw A. Kleinepier, Toeristisch Ondernemend Zeeland
 Dhr. F. van Zijderveld, Natuurmonumenten
 Dhr. J. Janse Staatsbosbeheer
 Mevr. G. Krijger, Hiswa
 Dhr. W. Halfwerk, mevr. M. Braspeninck, dhr. Carol, natuurbeleid/vergunningen Provincie Zeeland

Overzicht antwoorden tijdens interviewronde op vraag 3

Door de koek groter te maken kan je andere oplossingen vinden, dus zeker het gebied niet beperken tot alleen de oevers, ook achterland erbij betrekken. Het unieke product hoeft niet alleen aan de waterrand.
Achterland er zeker bij betrekken, maar hoever – dat kan verschillen per streek, die begrenzing moet met oog voor omgeving gemaakt worden, niet een standaard voor te geven. Bij kustvisie zijn de kernen/toeristische kernen aan de gemeenten toegewezen als gebied voor omgevingsplannen. Buitengebied is voor provincie.
Grenzen van de visie niet te krap maken, bijvoorbeeld het gebied rond Wolphaartsdijk, dat is “achterland van Veerse Meer”. Relevant zijn natuurlijk de effecten op de dijk van je visie.
Het water en de randen, de oevers. De toerist wil een mooie groene landschappelijke omgeving, die goed toegankelijk is. We moeten met elkaar het gebied opzoeken, zoals bij de Kustvisie, maatwerk per gebied. Misschien met de bus richting het gebied en ter plekke de gebieden benoemen waar je tegenstrijdigheden hebt, dus waar natuur tegenover recreatie staat. Gezamenlijk de grenzen vaststellen, zodat daarover vooraf consensus is.
Het Veerse Meer en de rand, maar de rand is diffuus (zoals bij de Kustvisie), buitendijks + de eerste polder, dan heb je een aardige afbakening. Bij Wolphaartsdijk zou je de afbakening breder kunnen trekken (kansen aldaar).
Duikwater en de oevers, dijken en wegen (parkeergelegenheid daarachter). Een duiksport krijgt sterren toegewezen op basis van voorzieningen en belevenis, bijvoorbeeld een restaurant, speeltuin, picknicktafel etc. Om de animo voor duiken te verhogen zal dat gedeelte dan ook meegepakt moeten worden in de Visie.
Neem de dijk als grens. Alles wat daar buiten valt is des gemeentes.
Startpunt is de begrenzing die vanuit Kustvisie is gelegd. De grenzen moeten zo gelegd worden dat alles waar het de watersport beïnvloedt – wordt meegenomen in de visie. Dat kan per streek verschillen. Dus niet beperken tot de oevers.
De oude Zeedijken. Grootste afbreukrisico zit m in als je een kilometer bijvoorbeeld naar binnen wilt in de gemeenten. In principe Zeedijk, met enkele uitzondering: Zuidvlietpolder. Opletten in Noord-Beveland! Je hebt een harde grens, maar hebt wel uitstralingseffecten, dus dat je daar bijvoorbeeld wel dingen over zegt (bijvoorbeeld logistiek). Meeste krekken liggen buitendijks (bij de oude Zeedijken), dus die neem je dan mee. Bij Veere ook de oude doorbraakgeulen. Aantal zaken uit historische context. Oppassen met te groot te trekken i.v.m. gemeenten die dat niet willen. Handvaten mee voor omliggende gebieden: uitstraling. Hoe voorkom je dat grote ontwikkelaars/ondernemers de mazen vinden en kleine ondernemers niets meer kunnen omdat ze zaken op slot hebben gezet. Hoe ga je om met zaken die niet in de Visie zouden passen, maar wel inpassen. Als je eenmaal zegt; we wijken af van de visie, hoe gaat dat werken: precedentwerking. (niet de bedoeling van de nieuwe Omgevingswet).
De recreatieve agrarische ondernemer heeft belang erbij dat ook het achterland tot de gebiedsvisie behoort.
Niet te smal/beperkt zien De verbindingen met de andere wateren. Vraagstukken van zoet/zout. Zeker voor de langere termijn is het belangrijk een bredere visie op alle wateren te hebben. Dus ook Oosterschelde, Grevelingen, Volkerak-Zoom meer enz. Voor deze gebiedsvisie kan een beperktere afbakening handig zijn. Toegang tot het meer is belangrijk, dus niet te krap inkaderen.
Kijk naar de huidige visie en weeg af of die begrenzing nu ook handig is. Voor Veere is de Polderdijk een goede, natuurlijke grens.
Van kering tot kering, en de strook/achterland zeker meenemen. Voor antwoord te geven over afbakening moet eerst duidelijk zijn welk doel de visie moet dienen. Als het doel is de kwaliteiten te beschrijven is een strikte zoneringsmisschien niet nodig. In ieder geval : pas als het doel van de visie duidelijk is kan er een afbakening komen.
Oever als uitgangspunt en alles wat er <u>directe</u> relatie mee heeft inclusief de zichtrelatie. Het draaien van een baan van vliegveld Arnhem is indirect en hoeft er niet bij. Qua beplanting heeft het eigen identiteit vanwege de aanplanting van het groen die er is gekomen door het plan van Nico de Jonge (bij de afsluiting). Dat groen (bossen, bomen) heeft Veerse Meer eigen identiteit gegeven. Oever, en alles wat daar direct invloed op heeft. Beeldkwaliteit is ook belangrijk. Zeker bij de beleving. Zo volledig mogelijk alles mee nemen. Belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op (beeld-) kwaliteit meenemen in je visie.

De oevers en dan landinwaarts dat wat je nodig hebt om kwaliteit veerse meer te borgen. Jezelf niet klemzetten met een afbakening van 1 of 2 km, het belang van kwaliteit erbij houden. Bij aandachtsgebieden wel een grens op kaart trekken.
Alleen oever is niet voldoende, je hebt te maken met zichtlijnen bijvoorbeeld.
Een grens trekken 1,5 tot 2 km vanaf het water
Hanteer de oude zeedijk als grens, (van voor de afsluiting) ga niet te ver landinwaarts
Er moet een grens op het land komen, alleen beperken tot de oevers is geen goed idee. Dat heeft te maken met de doel van de visie, het gaat immers om de relatie tussen landschap en recreatie, het gaat eigenlijk niet om het water. Dus 1 km zou een mooie afbakening zijn. Of met partijen hier door middel van een proces een afspraak over gaan maken.
De fysieke afbakening moet zodanig zijn dat dat wat er ruimtelijk /visueel "bijhoort" in de gebiedsvisie valt. Maak een gezamenlijke landschapsanalyse. Fiets of vaar samen, en zie/ervaar hoe het is. Dus niet vanaf tekst een afbakening maken. Kost aan de voorkant tijd, levert in het vervolg veel op.
Zeker ook binnendijks meenemen, het binnenland is verbonden met het Veerse Meer. Vergeet vooral ook de Veerse Dam niet, die heeft natuurlijk zwaar ruimtelijke relatie met het meer. Kijk hoe dan ook verder dan alleen de oevers.
Voor Oestervereniging is alleen het water van belang, een afbakening binnendijks niet relevant.